

Als je van tuinen en tuinieren houdt **GROEI & BLOEI**

Afdeling Deventer en omstreken

Herfst

Foto: 132360

**Wol in de-(moes)tuin.
Een kerststuk maken.
Bollen en Bijen.**

Tuin!

ontwerp

aanleg

onderhoud

Rozengaarderweg 4D 7416 BN Deventer, Tel. 0570-624108

Klik hier: www.hovenierbeijer.nl

**Achtereekte
Beregening**

TUINBEREGENING

Wilt u genieten van uw tuin, zonder gesleep van slangen en sproeiers.
Overweeg dan eens een **beregeninginstallatie**.

- Aanleg en onderhoud
- Waterbron boren of spuiten
- Leidingen graven of onderdoor schieten
- Handmatig of automatische bediening
- Advies over en aanleg van tuin- en buitenverlichting

Bent u geïnteresseerd? Neem dan contact met ons op voor een vrijblijvend advies.

H. Achtereekte
Averlose Houtweg 18
7431 PK Diepenveen

Tel 06 22 70 72 10
info@groenberegening.nl
www.groenberegening.nl

Als je van tuinen en tuinieren houdt
GROEI & BLOEI

Afdelingsblad van de Koninklijke Maatschappij Tuinbouw en Plantkunde
 Deventer en omstreken

Agenda

Lezing Piet Boersma <i>3D presentatie van tuinen in Nederland.</i>	dinsdag 28 november 20.00 uur	Gebouw Irene Dorpsstraat 61 7391 DD Twello
Kerstworkshop door Miranda Clappers.	vrijdag 15 december 14.00-16.00 uur	De Schalm Dreef 1 7414 EA Deventer
Lezing Hans van Wieren <i>Dromen van het voorjaar.</i>	woensdag 17 januari 20.00 uur	Kulturhus Diepenveen Dorpsstraat 30 7431 CL Diepenveen
Bloemschikken – 5 lessen	Zie voor data en tijden: De website en de nieuwsflits	De Schalm Deventer * en Gebouw Scouting Twello **
Lezing Pieter Nijhof <i>Bijzondere en schaduw minnende planten.</i>	dinsdag 15 februari 20.00 uur	Kulturhus Diepenveen Dorpsstraat 30 7431 CL Diepenveen
ALV & lezing <i>Röntgenfoto's van bloemen, insecten en zaden.</i>	dinsdag 12 maart 19.30 uur	't Hof van Colmschate Holterweg 104 7429 AH Colmschate
Ontmoetingsavond nieuwe leden 2023/2024.	woensdag 20 maart 20.00 uur	De Schalm Dreef 1 7414 EA Deventer
Lezing Vera Greutink <i>De mooie moestuin.</i>	Donderdag 18 april 20.00 uur	Jachtlust Jachtlustplein 5 7391 BV Twello

Op onze website www.deventer.groei.nl vindt u meer informatie over bovengenoemde activiteiten, ook vindt u daar, voor zover bekend, de volledige agenda.

Daarnaast staat actuele informatie in onze maandelijkse Nieuwsflits.

*De Schalm, Dreef 1, 7414 EA Deventer

**Gebouw Scouting De Vundelaar, Kerklaan 3, 7392 AN Twello

Deelname aan al onze activiteiten is altijd voor eigen risico.

Van uw voorzitter.

Voor u ligt alweer het laatste boekje van dit jaar, een jaar waarin we als tuinliefhebbers weer voor de nodige uitdagingen stonden. Dan denk ik vooral aan het koele, droge voorjaar. De zomer daarentegen was niet te heet en niet te droog, dus gedijden onze zomerbloeiers goed. Goedgezinde weersomstandigheden ervoeren ook de moestuiniers onder ons. Zo ook de slakken... dat weer wel.

Als bestuur zagen we de deelname aan onze activiteiten na corona gelukkig weer toenemen. Dit gold voor zowel onze lezingen, excursies, tuinclubs, bloemschikcursussen, ruilbeurzen en niet te vergeten de open tuinenroute.

Uiteraard geeft ons dat voldoening, daar doe je het tenslotte voor. Daarnaast hebben zich dit jaar zo'n 50 nieuwe leden gemeld, waarvan enkele al actief aan onze activiteiten deelnemen. We hopen velen van hen in maart op onze ontmoetingsavond voor nieuwe leden persoonlijk te mogen begroeten.

U hebt dit jaar nog twee activiteiten van ons tegoed. Allereerst de bijzondere lezing van Piet Boersma die ons in 3D laat kennis maken met speciale tuinen in eigen land en België. Overigens wordt dit de laatste lezing in gebouw Irene in Twello, omdat deze zaal voortaan 's avonds niet meer beschikbaar is. Inmiddels is in Twello een alternatief gevonden in het sportcafé van gebouw Jachtlust.

In april hebben we daar onze eerste lezing. Als tweede activiteit volgt in december nog de kerstworkshop door onze docent Miranda Clappers. Dit belooft een gezellige middag te worden, waarvan u met een fraai kerststuk huiswaarts keert. Meer informatie en wijze van aanmelding vindt u zoals gebruikelijk op onze website.

In ons landelijk blad is dit jaar in elke uitgave aandacht besteed aan het tienpuntenplan voor klimaatvriendelijk tuinieren. Onder andere kwamen thema's als 'de bodem is de basis', 'maak je eigen compost', 'beperk gebruik van turf' en 'vermijd bestrijdingsmiddelen' aan bod.

Hebt u terugblikkend op het aflopende seizoen hier een draai aan kunnen geven? Het volledige plan vindt u op onze website.

Naast het laatste boekje van dit jaar, is het ook het laatste boekje onder regie van Corrie Eland. Zij heeft ons boekje de laatste 5 jaar met veel zorg inhoudelijk vormgegeven. Wij zijn haar daar zeer erkentelijk voor, het is tenslotte ons visitekaartje dat zij samen met Joop Vredegoor, die de fysieke vormgeving voor z'n rekening neemt, samenstelde. Corrie's rol zal vanaf het volgende boekje overgenomen worden door Jotine Sonder, die al geruime tijd in de redactie meedraait. Fijn dat hiermee de continuïteit geborgd is.

Cor Koppert

Hoveniersbedrijf "de Colm"

Holterweg 95a
7429 AE Deventer
tel. 0570-652714
www.decolm.nl

**Hèt adres voor
tuinontwerp, tuinaanleg
en tuinonderhoud.**

**Emiel
Krijt**

HOVENIERSBEDRIJF

Voor al uw
Tuinonderhoud,
Tuinaanleg en
Tuinadvies.

De hovenier die u niet om de tuin leidt.

Raalterweg 21 - 8124 AA Wesepe
06-25292649
www.emielkrijt.nl

ECOLOGISCH HOVENIERSBEDRIJF

Corné van Kempen
E-mail: corne@natuurlijketuinen.nl
Tel. 06 - 1235 3029

Bladgoud-tuinen

*Een tuin uit het hart klopt
... altijd*

- Ontwerpstudio
- Tuinplanten
- Workshops
- Hoveniers

www.bladgoud-tuinen.nl / info@bladgoud-tuinen.nl
telefoon 0572 - 382465

je ziet steeds meer tuinen aangelegd door:

— tuinvormgeving en tuincentrum
— **het iordenshofke**^c
— h.w. iordensweg 39 twello ☎ (0571) 27 16 02

Lezingen voorjaar 2024.

Woensdag 17 januari Hof van Salland Diepenveen.

Hans van Wieren

“Dromen van het voorjaar”

Van Wieren neemt ons mee op een boeiende tuinreis door de tijd, van januari tot en met mei. Veel voorjaarsbloeiers komen aan bod, vanaf het moment waarop de winterakoniet zijn gele knopjes voorzichtig boven de grond uitsteekt, tot en met de akelei. Ook veel stinzenplanten komen voorbij. Het verhaal wordt ondersteund door mooie foto's om te laten zien hoe je tuin, terras of balkon, lang bloeiend en boeiend kan houden.

Dinsdag 15 februari Hof van Salland Diepenveen.

Pieter Nijhof.

“Bijzondere en schaduw minnende planten”

Kwekerij Pieters Planten is een kwekerij met een groot assortiment bijzondere schaduwplanten. Pieter houdt een lezing over zijn liefde voor schaduwplanten. Schaduw wordt vaak gezien als een probleem, maar het geeft het juist mogelijkheden om allerlei fascinerende planten toe te passen. Aan de hand van voorbeelden wordt duidelijk wat je allemaal kan doen met een stuk schaduwtuin. Naast bloemen worden ook bijzondere bladplanten benoemd die sfeervolle plekken in de tuin laten ontstaan.

Dinsdag 12 maart Hof van Colmschate. Na de ALV.

Arie van 't Riet

“Röntgen foto's van bloemen, insecten en zaden”.

Als voormalig klinisch fysicus die in zijn baan veel röntgenfoto's van mensen maakte, ging van 't Riet na zijn pensionering röntgenfoto's maken van planten en dieren. De kunst was om met verschillende energieën een foto te maken omdat een flinterdun boomblaadje andere straling vereist dan het skelet van een vogel. Maar het leverde prachtige, feeërieke beelden op. De dieren staan allen in zwart wit op de foto's, de planten kleurt Arie van 't Riet heel zorgvuldig in.

Donderdag 18 april Jachtlust, Jachtlustplein 5, Twello.

Vera Greutink

“De mooie moestuin”.

Vera is moestuinier, groenschrijver en ontwerper van eetbare tuinen. Ze tuiniert volgens de principes van de permacultuur en publiceert regelmatig in Groei & Bloei. In de lezing vertelt ze hoe je een tuin kan creëren die leuk is om naar te kijken en waar je ook volop uit kunt oogsten.

Ze publiceerde eerder het boek Tuin smakelijk! En waarschijnlijk is haar nieuwste boek bij de lezing ook beschikbaar.

Moestuincursus in 2024 voor mensen met een eigen tuin.

De moestuincursus voor beginners was vorig jaar een groot succes en gaat daarom komend jaar op herhaling.

De cursus bestaat uit 4 bijeenkomsten op een zaterdagochtend (9.30 – 12.00) en vindt plaats op 2, 9, 23 maart en 6 april met, bij voldoende interesse, een terugkomstochtend in september. Deze ochtend van de cursus 2023 hebben we net achter de rug. De deelnemers hebben deze ochtend benut om hun ervaringen van dit seizoen uit te wisselen en hun kennis te verdiepen.

Thema's die aan de orde komen zijn naast bodemverzorging, bemesting, composteren, zaaiplan maken en zaaien, maar ook kruiden, de noodzaak van vruchtwisseling, klein fruit en de bestrijding van ziekten en plagen. We gaan uit van biologisch tuinieren, dus geen gif, geen kunstmest en wisselteelt om ziekten te bestrijden en voedingsstoffen in de bodem beter te benutten.

Sprekers zijn deels eigen leden van Groei & Bloei, maar ook externen. Theoretische informatie wordt via email royaal verstrekt en dat levert een uitgebreide vraagbaak op waar de cursist ook na de cursus zijn voordeel mee kan doen. Deze informatie is veelzijdig, de cursist wordt in de gelegenheid gesteld zijn eigen keuzes en plannen te maken.

Tijdens de bijeenkomsten is er alle ruimte voor vragen en uitwisseling van ervaringen.

Dit biedt zodoende een mooie kans om de manier waarop je zelf tuint te vergelijken met hoe anderen het doen. Er is ruimte voor maximaal 20 deelnemers. Leden van Groei & Bloei hebben voorrang en kunnen zich tot eind februari 2024 aanmelden bij Jan Schukkink.

Kosten: €75 (G&B leden) / €90 (niet leden).

Heb je interesse of vragen? Neem dan contact op met Jan Schukkink. (janschukkink@planet.nl).

Makkelijke moestuin; reactie.

Naar aanleiding van het artikel over de makkelijke moestuin in het augustus nummer van het Groei & Bloei Groene boekje stuur ik deze reactie.

Ik ben in 2020 begonnen met een makkelijke moestuin bak. Ik ben er erg enthousiast over. Behalve het boek is er ook een app die aangeeft wanneer je wat kan zaaien en die bijhoudt wat je in welk vak had. Dan kun je voor de volgende zaaironde makkelijk iets uit een andere groep kiezen.

Als potgrond heb ik de mix gebruikt van de makkelijke moestuin. Ik ben er mee gestart toen ik me er nog niet bewust van was dat er in veel potgrond en andere mixen veen wordt verwerkt. Ik ben nog zoekende naar een alternatief. Ik gebruik nu 4 jaar dezelfde mix en vul het wel elk jaar aan met ongeveer 1 zak. Het gaat dus wel lang mee, en hoeft niet ieder jaar vervangen. Overigens staat op de site van de makkelijke moestuin ook uitleg over het gebruik van bruinveen in de moestuinmix: <https://makkelijkemoestuin.nl/kennisbank/bruinveen-turf-en-andere-vezels>.

Op de bijgevoegde foto is te zien hoe de bak er nu bij mij bijstaat. Afgelopen jaren hebben we er al best veel uit kunnen eten.

In het voorjaar heb ik veel sla, wortels en chiggia bieten geoogst. De 2^e ronde in juni kwam door de droogte en warmte wat moeilijker op gang . Daarom

zien niet alle vakken er nu even gevuld uit.

Ik heb nog een 2^e bak maar die staat niet op een optimale plek dus die doet het wat minder goed. Volgend jaar krijgt die een nieuw plekje.

Marloes Fricker.

TER RIELE B.V.

Klarenbeek | 055 301 1743 | WWW.TTERRIELE.NL

Geeft groen vorm.

Hoveniers | Groenvoorziening | Boomverzorging | Kwekerij | Civiele werken

VEELZIJDIG IN TECHNIEK

ELEKTRA // GAS
WATER // VERWARMING
SANITAIR // DAK- EN ZINKWERK

ASSENDORP

Menstraat 24-28 // 7411 EZ Deventer // T0570 613 001

ASSENDORP ANNO 1879

werkt voor overheden // particulieren // bedrijfsleven

kwekerij
het
nieuwe
veld

Het Nieuwe Veld

Biologische kwekerij
van vaste planten,
bloemen, groenten,
Bijnummuseum, theetuin.

Boxbergerweg 46 - Diepenveen
www.kwekerijhetnieuwveld.nl

Machines voor tuin en park

Weteringstraat 7 - 7391 TX Twello - Tel.: 0571-271712
info@overmars-tuinenpark.nl
www.overmars-tuinenpark.nl

hbbloemstudio.nl

bloemstudio

*Even kijken ...,
zeker de moeite waard!*

TUINCENTRUM
DE BLAAKHOF

De Blaak 15 - 7211 CR Eefde
0575-540651
www.deblaakhof.nl

Ruime verkoopruimte
met groene en
bloevende
planten
en
snijbloemen

Ruime gratis parkeerplaats.
's Maandags gesloten.

Vervolg van pagina 7

Makkelijke moestuin

Naschrift redactie:

Naast de toelichting over het gebruik van bruinveen op de website waarnaar Marloes verwijst, vindt u op onze eigen website informatie over waarom we het gebruik van turf zouden moeten beperken. Onder de kop "Tuin" staat een artikel van Ton Blokvoort en Rolande Poppe. Het artikel heet: "Turf in de tuin".

Kerstworkshop op vrijdagmiddag 15 december 2023.

Een leuk en gezellig tafelstuk mag natuurlijk niet ontbreken met de Kerst.

Vorig jaar werd de workshop geannuleerd i.v.m. te weinig aanmeldingen, dit jaar gaan we in de herkansing. De basis is een platte ronde schaal met daarop steekschuim, hier bovenop komt een grote (echte) kaars. De buitenkant van het steekschuim wordt weggewerkt met bananenblad, vilt of ander materiaal, naar eigen keuze. De rest van het steekschuim bedekken we met verscheidene soorten kerstgroen, dennenappels en naar keuze kerstballetjes en andere versiersels. Zo kan iedereen het kerststuk naar eigen smaak en kleur maken.

De workshop wordt gegeven door onze docente Miranda Clappers. De foto bij dit artikel is een voorbeeld, gebruikte materialen kunnen afwijken (afhankelijk van verkrijgbaarheid).

U geeft zich toch ook op voor een gezellige middag? Neem gerust een vriend(in) of buur/vrouw/man mee.

Wanneer : vrijdag 15 december 2023

Waar : Wijkcentrum De Schalm, Dreef 1, Deventer

Tijd : 14.00 tot 16.00 uur

Kosten : Voor niet leden €35,- en voor leden €30,-, inclusief al het materiaal, koffie of thee en iets lekkers

Aanmelden : vóór 24 november per mail naar bloemschikkengenb@gmail.com

Uw aanmelding is pas definitief na betaling van het bedrag op rek.nr. NL 62 TRIO 0320 2427 73 t.n.v. Groei en Bloei afdeling Deventer onder vermelding van;

- uw naam
- of u kiest voor een rode of witte kaars.
- Kerstworkshop 2023

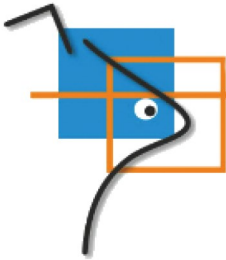
Graag zelf meenemen:

- Allesknipper of snoeischaar en draadkniptang
- Schaar
- Scherp mesje
- Tafelbescherming, vuilniszak of stuk plastic

Hans Lintenbrink

WECHELERWEG 38A DIEPENVEEN
0570 592133 GGooiker.NL

Vijvercentrum Apeldoorn
Vijvershop.com

Deventerstraat 477
7323 PV Apeldoorn
Tel. 055-36 647 53
E info@vijvershop.com

 “Isidorus Hoeve”
HOVENIERSBEDRIJF

Johnny Dijkman
06-51935827

Rijksstraatweg 189
7391 MN Twello

E: isidorushoeve@gmail.com
W: www.hoveniersbedrijfsidorushoeve.nl

WIJ STARTEN VANUIT
TWELLO EN VORDEN

Jeroen

Johnny

Kampioenschappen bloemschikken.

Op zaterdag 7 oktober jongstleden werden de Oost Nederlandse Kampioenschappen Bloemschikken van Groei & Bloei gehouden in het Dorpshuis van Voorst. Een prachtige locatie voor zo'n evenement. Amateurstylisten vanuit een grote regio (Oost- en Midden-Nederland en Gelderland-Zuid) streden om de eerste, tweede of derde prijs, dan wel een eervolle vermelding.

Er waren ook deelnemers die graag eens van afstand zo'n wedstrijd wilden ervaren, maar die nog niet aan het wedstrijdement wilden meedoen. Voor hen was er een workshop georganiseerd, gegeven door Elso Post, een gerenomeerd bloemstylist. Gedurende deze workshop leerden zij de fijne kneepjes van het bloemschikken en de organisatie hoopt dat dit een mooie opstap voor hen is geweest om volgend jaar aan de echte wedstrijd mee te doen.

Van de afdeling Deventer deden 3 deelnemers mee. De eerste prijs ging naar Hermien Bannink van de afdeling Berkeland – Haaksbergen. Dicky Lammersen van Groei & Bloei Apeldoorn won de prijs die door de gemeente Voorst beschikbaar was gesteld.

Hans Lintenbrink.

April '23: Afscheid van een fijne groep bloemschikkers.

Via deze weg wil ik graag de organisatie en de cursisten van Groei & Bloei bedanken voor de prettige samenwerking in de afgelopen 30 jaar.

Het was een lastige keuze om te stoppen, want het is zo mooi om te werken met natuurlijke materialen en mensen daarbij te helpen. In deze jaren heb ik veel cursisten mogen begeleiden bij het maken van mooie bloemstukken, in een sfeervolle omgeving. Wat was dat mooi en dankbaar om te doen.

Het leukste was wel het verrassing werkstuk. Bijzonder om te zien hoe cursisten met dezelfde materialen een grote variatie aan werkstukken kunnen maken.

Ik ben met het geven van cursussen in 1990 begonnen in de toenmalige werkplaats van tuinders bij Brinkgreven (nu Dimence). Ik ging er op m'n fiets naar toe en nam alle spullen op de bagagedrager mee. Daarna ben ik qua werkplek regelmatig verhuisd en uiteindelijk in Twello (met auto) 😊 geëindigd. Sommige mensen kennen mij al vanaf mijn begin in 1990, hoe bijzonder.

Heel fijn dat er snel een andere cursusleider is gevonden. Ik wens iedereen bloemrijke inspiratie toe.

Groet, Jeanet Tissingh

Vijverplanten.

Een vijver draagt bij aan de sfeer in de tuin. Het kabbelende stroompje, heeft voor mij een heerlijk kalmerend geluid en op een warme dag een verkoelend effect. Het water trekt insecten aan, waar vogels zich te goed aan kunnen doen. Ze kunnen daarbij ook nog een slokje drinken en tevens lekker badderen. Ook kleurrijke vlinders voelen zich aangetrokken tot de waterpartij. Ze rusten er, drinken water en voeden zich met de nectar van de bloemen. Waterjuffers en libellen fladderen voor een paringsdans langs de planten. Kikkers geven graag een concert bij hun voortplantingsritueel en zorgen daarmee voor kikkerdril, waaruit zich weer een nieuwe generatie kan ontwikkelen, als dit proces niet verstoord wordt, want kikkerdril is ook een belangrijke voedselbron voor vogels en vissen. Vijvervissen bieden met hun grote verscheidenheid in kleur en vorm een zeer levendig schouwspel. Al met al is de vijver een waardevol element in de tuin, dat zeker bijdraagt aan de biodiversiteit.

Maar alles valt of staat met de beplanting.

Van groot belang zijn de zuurstofplanten. Zij helpen om de waterkwaliteit op peil te houden. Helder water is belangrijk voor de kwaliteit van leven van zowel de vissen als de planten.

Voorbeelden van zuurstofplanten zijn hoornblad en waterpest. Zij kunnen ruim worden aangebracht op de bodem van de vijver. Ook waterlelies kunnen daar worden geplaatst. Er zijn veel soorten in mooie kleuren, maar het belangrijkste is dat de grote bladen bescherming bieden voor de vissen en de opwarming van het water enigszins temperen. Voor de overige beplanting is het belangrijk om te weten op welke diepte ze het beste groeien. Er zijn drijfplanten, moerasplanten maar ook oeverplanten en planten die wel een meter diep kunnen staan. Ze hebben allemaal verschillende eigenschappen en dragen bij aan het gezonde evenwicht in het water.

Dan komt de persoonlijke smaak om de hoek kijken. Er is veel keuze qua kleur, vorm, hoogte. Ook bepalend kan het tijdstip van bloei zijn.

Zelf word ik altijd erg blij van de gele dotterbloem, *Caltha Palustris*, een moerasplant en de eerste bloeiende plant in mijn vijver. Een teken van het naderende voorjaar. De gele lis, *Iris pseudacoris*, ook vaak te zien in sloten, ontvouwt ook al in het voorjaar zijn knoppen evenals de blauwe variant, de *Iris louisiana* blau. In de loop van de zomer bloeit er steeds iets anders. De zwanenbloem, *Butomus umbellatus* is met zijn grote roze bloemschermen een echte blikvanger die wel drie maanden kan bloeien. De kattestaart, *Lythrum salicaria*, trekt al vanaf juni met zijn een mooie paarse bloemen veel vlinders. In juli bloeit, de watermunt, *Mentha aquatica*, met roze geurende bloemen. Het roze snoekkruid (ook in wit of blauw verkrijgbaar),

Foto: Hans

Pontederia cordata, met zijn mooi gevormde blad, geeft in de nazomer nog kleur aan de vijver evenals de *Lobelia cardinalis*.

Maar dan is het gebeurd. Tijd om alle planten te snoeien en hier en daar wat op te schonen. De vissen duiken onder. De pomp gaat uit. De eerste herfstbladeren vallen. Tot de bomen kaal zijn, komt er een net over het water. Misschien vormt zich nog een laagje ijs. Maar volgend voorjaar, bij de eerste zonnestrallen loopt alles weer uit en begint het levendige, kleurrijke schouwspel opnieuw.

Jotine Sonder

Bollen en bijen.

Misschien heeft u de meeste bollen al geplant, maar kunt u eens nagaan of er voor de bijen en vlinders voldoende te halen valt in uw tuin.

De eerste bijen en vlinders kunnen al in februari uit de winterslaap ontwaken en gaan dan snel op zoek naar voedsel. Omdat de vaste planten en éénjarigen nog niets te bieden hebben zijn ze aangewezen op vroegbloeiende bomen, zoals de wilg en vooral op bloembollen!

De ene bol produceert meer stuifmeel dan de andere en bij sommige bollen is het ook moeilijk bij de nectar te komen. In dat laatste geval maken sommige hommels zelfs een gaatje in de buitenwand van de bloem! En gezond voedsel is vooral afkomstig van biologische bollen¹⁾ ²⁾, als het dus even kan kiest u daarvoor. Ook genieten bollen de voorkeur die op verschillende achtereenvolgende tijden bloeien en een open bloem hebben.

De volgende bollen vinden de bijen erg lekker door het vele stuifmeel en de nectar:

Het blauwe druifje, de bosanemoon, de boshyacinth en de sterhyacinth, botanische tulpen, de krokus, liefst de grootbloemige, de oosterse anemoon, de sierui, het sneeuwkllokje, de winterakoniet en het zomerklokje.

Het schijnt dat bijen en hommels ook nog een voorkeur hebben voor bepaalde kleuren bij planten: wit, geel en blauw vinden ze aantrekkelijk!

De bollen kunnen geplant worden in oktober en november, dus het kan nog net! Plant u ze op humusrijk en een deels zonnig plekje want de zon versterkt de productie van stuifmeel en nectar. Wat is het verschil daartussen? De nectar is een zoete stroperige suikerrijke

vloeistof in het hart van de bloem (soms aan de buitenkant). Het bevat veel eiwitten en vitamines. De nectar wordt door de honingbijen verzameld om er vervolgens honing van te maken.

Het stuifmeel (of pollen) wordt door de bijen en hommels verzameld om als voer voor de larven te dienen.

Vlinders zijn ook gek op nectar. De eerste vlinders die je ziet hebben in Nederland op een beschutte plaats overwinterd, zoals de citroenvlinder, de dagpauwoog en de kleine vos. Ze gaan dan op zoek naar zogenaamde waardplanten waar ze hun eitjes kunnen afzetten. Ze hebben daarvoor ook voedsel, zoals nectar, nodig.

Plant dus veel bollen voor een fleurig voorjaar en een goede bestaansmogelijkheid voor onze insecten!

- 1) Een artikel hierover staat op onze website www.deventer.groei.nl, De tuin, Biologische bollen.
- 2) Biologische bollen zijn bij diverse telers te koop, maar ook bij de Bijenstichting (www.bijenlint-shop.nl) en de Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).

Corrie Eland

Schapenwol in de tuin, van mulch tot voeding.

Toen we vorige zomer een fietstocht over de Veluwe maakten, stuitte we bij de schaaapkooi van de Ermelose kudde op een aantal kramen waarin de veelzijdigheid van wol getoond werd. Er was ook een kraam waar 'wolmest' werd verkocht. Vuile wol die in pellets was geperst en als alternatief voor organische mest die bovendien vocht kon vasthouden, als nieuw product werd aangeprezen. Nogal prijzig, maar we besloten er een kilo van aan te schaffen om in een van onze verhoogde rozenperken mee te experimenteren. Zo gedaan, dit voorjaar de mestkorrels in één van de perkjes verwerkt en de ander met onze gebruikelijke organische mest. Wat daarna opviel, is dat de rozen in het perkje met wolmest er aanmerkelijk gezonder uitzagen dan die in het andere perkje. Interessant!

Deze zomer bleek mij bij diverse tuinbezoeken dat tuiniers wol inmiddels ook voor andere doeleinden hebben ontdekt en dan vooral als mulch of bescherming tegen slakken (zie foto).

Wat schapenwol interessant maakt voor de tuin is dat het een natuurproduct is dat boordevol voedingsstoffen zit. Het betreft met name stikstof, kalium en fosfaat. Als graseter krijgt het schaap hiervan dagelijks grote hoeveelheden binnen, een deel daarvan komt in de wol terecht. Op of in de bodem laat de wol deze voedingsstoffen geleidelijk los, waardoor het een langwerkende meststof is. Verder kan wol zo'n 3-4 maal het eigen gewicht aan vocht opnemen en het bij droogte weer afgeven. Verwerkt in de bodem houdt de wol door haar structuur de grond luchtig, waardoor wortels meer zuurstof krijgen. Uiteindelijk wordt de wol die ook nog een veelheid aan organische stoffen bevat, door het bodemleven afgebroken tot humus.

Omdat schapen meer wol leveren dan de kledingindustrie kan verwerken, is het merendeel van de wol eigenlijk afval en is daarmee in de basis een

goedkope voedingsstof voor de tuin. Het is uiteindelijk de verwerking die de prijs bepaalt.

Naast de bovengenoemde pellets, die onder andere door het bedrijf ORO geleverd worden, is schapenwol bijvoorbeeld bij Bio-Kultura verkrijgbaar als matten van 1 meter breed. Handig als alternatief voor stro bij aardbeien, waarbij het de bodem dan ook nog van voeding voorziet. De firma Compo biedt het in potgrond aan die daarmee 50% lichter is dan de gebruikelijke potgrond. Zij claimen dat hun potgrond planten gedurende 5 maanden van alle belangrijke voedingsstoffen voorziet. Helaas bevat deze potgrond nog turf, al geeft het bedrijf aan dat deze op duurzame wijze wordt gewonnen uit aangetaste veengronden om natuurlijke veengronden van grote waarde in stand te houden.

Concluderend stel ik vast dat voor (verwerkte) schapenwol een nuttige rol is weggelegd voor elke tuin.

Cor Koppert

PROEF!
Wijnwinkel
www.proef-diepenveen.nl

06 22 93 37 70 | Dorpsstraat 1 | 7431 CG | Diepenveen
Bijzondere kadopakketten & relatiegeschenken!

Hoveniersbedrijf

- Tuinontwerp
- Tuinaanleg
- Tuin- en boomonderhoud
- Aanleg van vijvers
- Sierbestrating enz. enz.

Martijn Beekman
Zeedijk 29 - 7397 NS Nijbroek
Tel. 06 - 28 78 21 95
B.g.g. (0571) 291804
info@hoveniersbedrijf-bmm.nl
www.hoveniersbedrijf-bmm.nl

B.M.M.

bloem en groen

Oerdijk 34B
7433 AB
Schalkhaar
0570 - 62 05 53

**Dé Bloemist voor al uw
bloemwerk, rouwwerk
en bruidswerk!**

**'T HOF VAN
COLMSCHATE**

.....
TAPPERIJ, EETCAFE EN ZALEN

Holterweg 104 - Deventer - 0570-651300
www.hofvancolmaschate.nl - info@hofvancolmaschate.nl

Bodhi
Flowers & More

Dorpsstraat 15, 7431 C.G. Diepenveen
bodhi-flowers.nl • info@bodhi-flowers.nl
T: 0570 - 745 013

**Dutch Quality
Gardens**

De Brinker Tuinen
Bathmen
0570 632313

www.dutchqualitygardens.nl

De Passerel
De Kruidentuin

De Kruidentuin

- Binnen- en buitenplanten
- Woonaccessoires
- Terras, binnen en buiten
- Kaarsenmakerij

Lenteklokje 3, 7392 AJ Twello, T. 0571-270886
[E. kruidentuin@de-passerel.nl](mailto:E.kruidentuin@de-passerel.nl)

De schoonheid van planten voor en na de bloei.

Verlag van de lezing door Marcel de Wagt op 14 september.

Marcel de Wagt biedt een exclusieve excursie aan op zijn kwekerij in Ven-Zelderheide (nabij Nijmegen) die hij 25 jaar geleden begon. Niet lopend maar kruipend over het complex gaan, om de bijzondere vaste planten te bekijken. Zo kun je goed de vaak fraaie details zien van de planten. Helaas is er nog nooit op dit aanbod ingegaan, werd ons gezegd. We kregen het advies om ook in onze eigen tuin regelmatig onze planten van allerlei kanten te bekijken om de vele facetten van hun schoonheid te kunnen ervaren.

Klanten kunnen op de kwekerij ook aanschouwelijk beplantingsadvies krijgen, hoorden we. Onder het motto "samen aan de slag" worden dan op de kwekerij, samen met de klant, planten uitgezocht en gegroepeerd.

We werden uitgenodigd om eens anders naar de beplanting in onze tuin te kijken. Mooie kleurcombinaties zijn aantrekkelijk, maar bloei duurt meestal maar enkele weken. En hoe ziet zo'n combinatie van planten er de rest van het jaar dan uit? Om ons dat beter voor te kunnen stellen zagen we zwart/wit opnamen van plantengroepen. Niet afgeleid door de schoonheid van de kleurcombinaties van de planten, valt de structuur van de planten dan op en daar kun je langer van genieten dan van de meestal kortstondige bloei van een plant. "Door mooie combinaties van bladvorm en bladkleur krijg je al veel variatie, waar je vaak maandenlang plezier van hebt" zei Marcel de Wagt. Heuchera's zijn er in veel verschillende kleuren en de combinatie met het grote, stevige blad van kerstrozen geeft niet alleen in de wintermaanden plezier. Ook Elfenbloem heeft veel variatie in bladkleur. De meeste variëteiten zijn wintergroen en de plant kan goed tegen droogte.

Denk bij de borderopbouw eens aan opeenvolgende bloei van de gebruikte plantgroepen, werd ons verteld, gebruik ook de vorm van hun bloemknoppen en zaadhoofden voor interessante combinaties en vergeet niet dat groenstroken tussen de bloemen de kleuren daarvan beter uit doen komen. Een voorbeeld daarvan waren bloeiende Liatrisbollen tussen uitgebloeide Amsonia planten. Uitgebloeid blijft Liatris lang overeind staan en combineert prachtig met het smalle blad en de gele herfstkleur van de Amsonia.

Gillenia, Veronicastrum, Cimicifuga, Penstemon en Sedum hebben variëteiten met donkergekleurd blad. Dat brengt al voor de bloei kleur in de tuin. En planten met een markante structuur, zoals bijvoorbeeld distels, Rodgersia, Echinacea, Phlomis, Verbena hastata, Veronicastrum, Salvia nemerosa en ezelsoor, maken een border lang boeiend, de meesten ook met hun knoppen en zaadhoofden. Knip die niet af, want ook in de winter zijn die mooi om naar te kijken, helemaal als er rijp of sneeuw op ligt. De vogels genieten van de zaden en wij van het kijken daarnaar. Grassen bieden ook een interessant schouwspel en veel variëteiten blijven ook in de winter fier overeind staan.

Kortom, door anders te kijken naar je tuin, op details te letten en de tuin eens ondersteboven te beleven, kan ook onze eigen bekende tuin een boeiende ontdekkingsreis worden.

Inke Mensink.

Advertentie

Holsto

TUINEN & BUITENLEVEN

Holsto Tuinen 100% duurzaam!

**vanaf
2024**

Al jaren zijn we bezig om ons assortiment biologisch of zo duurzaam mogelijk in te kopen of zelf te kweken. Ons streven was om in 2025 geen 'reguliere planten' meer aan te bieden, maar dat duurde ons te lang. Daarom is er nu heuglijk nieuws: we doen het gewoon een jaar eerder!

Vanaf januari 2024 kunt u alleen nog biologisch of duurzaam geproduceerd plantgoed bij ons kopen. Een unicum in Nederland!

Wat dat betekent?

Dat er eindelijk een groencentrum is dat laat zien dat het wél kan, dat we onze nek uit willen steken voor de natuur en onze gezamenlijke toekomst. We stoppen dus met de verkoop van regulier gekweekte planten waarbij gif en kunstmest gebruikt wordt. Als een plant niet biologisch gecertificeerd verkrijgbaar is dan gaan we op zoek naar een 'duurzaam' gekweekte variant. Zo kunt u met een goed gevoel van uw tuin genieten!

Skal
GECERTIFICEERD
wilde weelde
vakgroep natuurrijke omgeving

Holsto Tuinen & Buitenleven

Biologisch gecertificeerd groencentrum
Biologisch gecertificeerde kwekerij
Hoveniersbedrijf
Webshop: www.DeTuinwebshop.nl
Lid van vakgroepen VHG en Wilde Weelde
Di t/m vrij van 10 tot 17u.
Zaterdag van 9 tot 17u.
Rijksstraatweg 12A, Olst
www.HolstoTuinen.nl
Tel: 0570-597846

Bij de omslag.

Herfst

Het blad aan de bomen kleurt eerst bruin waarna de bladeren vallen samen met de rijpe vruchten als kastanjes, beukenootjes en eikels, waar dieren zich tegoed aan kunnen doen. Ook de planten in de tuin verkleuren en uiteindelijk verwelkt een deel van de planten. Anderen soorten sterven af en leven onder de grond verder tot ze in het voorjaar weer zichtbaar worden. De natuur bereidt zich voor op de rust van de winter.

Voor de tuinier breekt er nog een inspannende tijd aan in de herfst. De tuin moet winterklaar gemaakt worden. De een knipt alles af, de ander laat alles staan. Vorstgevoelige planten worden toegegedekt of ingepakt.

Als de tuinier gereed is, kan ook hij gaan rusten, of genieten van een wandeling in de bossen waar prachtige paddenstoelen opkomen, terwijl de late zonnestralen diffuus door de bomen schijnen. Ieder jaargetijde zijn charme.

Colofon

"Het Groene Boekje" is een uitgave van Groei & Bloei afd. Deventer e.o. en verschijnt vier maal per jaar in een oplage van 500 exemplaren.

Bestuur

Het bestuur staat altijd open voor uw vragen, opmerkingen en suggesties. U kunt ons bellen en mailen.

Voorzitter:	Cor Koppert , 0570-59 07 07 corkoppert@gmail.com	Secretaris:	Marian Bergman, 06-412 959 97 marianbergman@outlook.com
Penningmeester:	Benny Oudenampsen, 0570-65 76 86 bjo@home.nl	Bestuurslid:	Annelies van Beem, 06-113104 82 aemvanbeem@gmail.com
Bestuurslid:	Kattelijne Kraak, 06-136 028 66 kjmkraak@gmail.com	Bestuurslid:	Ton Husken, 06- 445 169 45 samhusken@home.nl

De overige adresgegevens vindt u op www.deventer.groei.nl

Coördinatoren:

Excursies:	Ton Blokvoort, 06-21911120 ton.blokvoort@kpnmail.nl	Ledenadministratie:	Ria Hiddink, 0571-29 19 28 groeienbloei.ria@live.nl
Lezingen:	Annelies van Beem, 06-113104 82 aemvanbeem@gmail.com	Bloemschikken:	tijdelijk waarnemer: Kattelijne Kraak, 06-136 028 66
Webmaster:	Gyuri Marsi		kjmkraak@gmail.com

Kwartaalblad:

Redactie:	Corrie Eland cfeland@home.nl
Lay-out:	Jotine Sonder
Post-klaar maken:	Joop Vredegoor Jotine Sonder en Paul Ganzevles Ria Hiddink

* De redactie heeft het recht ingezonden stukken aan te passen en/of niet op te nemen, bij bezwaren beslist de bestuursvoorzitter.

Als u zich voor een activiteit wilt opgeven of u wilt er iets over vragen, dan kan dat d.m.v. het e-formulier in de Agenda van onze website www.deventer.groei.nl.

Uw inschrijving is pas definitief als uw betaling op onze rekening is bijgeschreven.

Mocht het maximale aantal deelnemers inmiddels zijn bereikt, dan krijgt u bericht van ons.

rekeningnummer:	NL 62 TRIO 0320 242 773 (let op: Nieuw rekeningnummer)
ten name van:	Afdeling Deventer KMTP
onder vermelding van:	de naam van de activiteit

Husqvarna®

Uw tuinmachine specialist
voor nieuw, gebruik of reparatie

Tel. 0570-503806

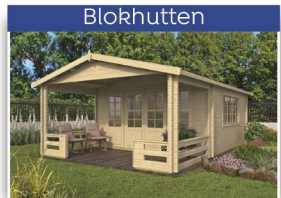
Colmschate - Lettele - Haarle

www.unicomoost.nl

Wij hebben u olop keuze uit

Volg ons op:

 TuinMani.nl
DE TUINEXPERT

Tuinmani Deventer
Revalstraat 7
7418 BJ Deventer
Tel.: 0570-59 07 12
www.tuinmani.nl
deventer@tuinmani.nl

Tuinmani Apeldoorn
Kayersdijk 95
7332 AM Apeldoorn
Tel.: 055-72 00 155
www.tuinmani.nl
apeldoorn@tuinmani.nl

**schepers
groen**

inspirerende tuinen

Schotwillemsweg 21, 7434 PV Lettele
0570 544 636 en 06 5580 0187

 vhg
Lettelingsweg

www.schepersgroen.nl

Thijs Kettelarij

Hovenier Bathmen

Apenhuizerweg 14a 7437 SB Bathmen
06 43973659

www.thijskettelarijhovenier.nl
info@thijskettelarijhovenier.nl

welkoop

- De winkel voor tuin en dier
- Deskundig advies
- Dichtbij en vertrouwd
- Altijd vriendelijke en behulpzame medewerkers

Welkom bij Welkoop!

Kijk voor meer informatie op www.welkoop.nl

**BATHMEN
DIEPENVEEN**